

Przepisy WPA Wersja 21/12/2007 (obowiązująca od 01.01.2008)

Na podstawie *Wielkiego słownika ortograficznego PWN*, wyd. II, 2006, rozdziału [91] 18.34. *Nazwy pospolite użyte w funkcji nazw własnych* autor niniejszego opracowania używa wielkich liter dla wyrażzeń, które traktuje ze względu na specyfikę tego dokumentu jako nazwy własne, np. Przepisy, Dyrektor Turnieju, Regulacje, Sędzia, Sędzia Główny, itp.

1. Przepisy ogólne

Następujące Przepisy Ogólne mają zastosowanie we wszystkich odmianach gier omówionych w niniejszych Przepisach, chyba że przepisy szczegółowe dla danej odmiany stanowią inaczej.

Dodatkowo, odrębny zbiór Zasad zwany Regulacjami, omawia detale nie będące Przepisami w swej istocie, np. wytyczne do przeprowadzania turniejów sportowych.

Wszystkie odmiany sportów bilardowych rozgrywane są na specjalnie do tego celu skonstruowanym, płaskim stole pokrytym suknem i otoczonym (ograniczonym) bandami. Gracz używa kija bilardowego (zakończonego kapką) do uderzania w bilę białą, która z kolei uderza w pozostałe, kolorowe bile (zwane obiektowymi). Celem gry (w bilardzie kieszeniowym) jest umieszczenie bil kolorowych w luzach, zlokalizowanych pomiędzy poszczególnymi bandami (w narożnikach i pośrodku długich boków stołu). Odmiany gier różnią się od siebie schematami trafiania poszczególnych bil kolorowych oraz wymogami do spełnienia w celu osiągnięcia wygranej.

[Komentarz do opracowania: rodzaj męski został użyty jako obowiązujący, dla uzyskania przejrzystości tekstu. Sformułowanie: „odmiana gry” (gier) określa tu konkretną dyscyplinę sportu rozgrywanego pod auspicjami Polskiego Związku Bilardowego.]

1.1 Odpowiedzialność i zobowiązania zawodnika

Jest obowiązkiem zawodnika posiadać pełną znajomość i orientację w zakresie Przepisów, Regulacji i harmonogramów rozgrywek, zarówno tych stosowanych ogólnie jak i dotyczących poszczególnych imprez. Jakkolwiek organizatorzy turniejów podejmują wszelkie działania zmierzające do umożliwienia pełnego dostępu do stosownych informacji, odpowiedzialność za powyższe spoczywa ostatecznie na zawodniku. Nawet wystąpienie zaniedbania w udzielaniu lub dostępie do informacji nie jest podstawą do zadośćuczynienia; konsekwencje braku orientacji w sytuacji bieżącej lub/i w przepisach ponosi zawodnik.

1.2 Rozgrywka o rozbicie

Rozgrywka o rozbicie jest dla każdego z zawodników pierwszym uderzeniem w meczu, na jej podstawie ustala się zawodnika, któremu przysługuje prawo do decyzji o tym kto, jako pierwszy, wykona uderzenie rozbijające. Sędzia (lub zawodnicy) ustawia dwie bile białe w polu bazy, tuż przy linii bazy po obu stronach linii długiej (osi podłużnej stołu). Gracze powinni uderzyć bile mniej więcej równocześnie i spowodować, aby po kontakcie z górną bandą stołu każda z nich powróciła możliwie najbliżej dolnej bandy. Wygrywa gracz, którego bila zatrzymała się bliżej dolnej bandy.

Gracz przegrywa rozgrywkę o rozbicie natychmiastowo, jeśli jego bila:

- (a). przekroczy linię długą stołu,
- (b). dotknie górnej bandy więcej niż jeden raz,
- (c). wpadnie do luzy lub wypadnie ze stołu,
- (d). dotknie bocznych band
- (e). przekroczy swym obwodem linię powierzchni gry wyznaczoną przez dolną bandę.

Dodatkowo, jakkolwiek faul na białej bili (za wyjątkiem **6.9 Bile w ruchu**) również powoduje natychmiastowe przegranie rozgrywki o rozbicie.

Powtórzenie rozgrywki o rozbicie następuje, jeśli:

- (a). jeden z zagrywających uderzy bilę po kontakcie bili przeciwnika z górną bandą,
- (b). Sędzia nie może jednoznacznie wizualnie stwierdzić, czyja bila jest bliżej bandy,
- (c). obydwa zagrania spełniają warunki natychmiastowej przegranej.

1.3 Dozwolone wyposażenie

Sprzęt musi spełniać wymogi obowiązującej Specyfikacji Technicznej WPA (patrz www.wpa-pool.com). W szczególności, graczom nie wolno używać nowatorskiego, niespotykanego wyposażenia do gry. Pojawienie się takowego lub zamiar jego ewentualnego zastosowania należy natychmiastowo skonsultować się z Dyrektorem Turnieju. Sprzęt musi być zawsze używany zgodnie z jego zamierzonym przeznaczeniem, wg powszechnie funkcjonujących zasad.

Poniżej przedstawione jest tradycyjne wyposażenie oraz jego zwyczajowe zastosowanie i ograniczenia:

- (a). kije – graczowi wolno zmieniać kije w trakcie meczu, używać różnych ich rodzajów (do rozbijania, do skoków, do gry), wolno używać wkręcanych lub wsuwanych przedłużeń kija;
- (b). dozwolone jest użycie kredy do nakładania na kapkę, kolor kredy musi być utrzymany w tonacji sukna stołu, na którym rozgrywany jest mecz;
- (c). podpórki, wsporniki – dozwolone jest jednoczesne użycie najwyżej dwóch przyrządów (w dowolnej konfiguracji) do podparcia kija w trakcie wykonywania zagrania; zawodnikowi wolno użyć własnego przyrządu, jeśli ten jest podobny do używanych standardowo;
- (d). rękawiczka – dozwolone jest użycie tradycyjnej rękawiczki;
- (e). talk – użycie talku jest limitowane do ilości nie zanieczyszczającej otoczenia (stołu, stolika, podłogi, itp.); podlega to wyłączonej ocenie Sędziego.

1.4 “Repozycjonowanie” bil

Bile są repositionowane (przywracane do gry na stole) poprzez umieszczanie ich (ich środka) na linii powrotów, rozpoczynając od punktu głównego, następnie możliwie najbliżej tego punktu kolejno w kierunku górnej bandy, bez przemieszczania bil już się tam znajdujących. Jeśli bila nie może być umieszczona na punkcie głównym, powinna zostać umieszczona tak, aby się stykała z zajmującą tam miejsce bilą lub możliwie najbliżej, ale bez przemieszczania tej bili. Jednakże, jeśli zajmującą tam miejsce bilą jest bila biała, bila repositionowana powinna być umieszczona możliwie najbliżej tej bili ale nie może się z bilą białą stykać; przestrzeń pomiędzy nimi musi być zachowana. Jeśli całość miejsca na linii powrotów w kierunku górnej bandy jest zajęta, bile powinny być repositionowane na linii długiej, kontynuując od miejsca najbliższego punktowi głównemu, w kierunku punktu środkowego i dolnej bandy.

1.5 Bila biała „z ręki”

Kiedy zawodnik otrzymuje bilę białą „z ręki”, może ją umieścić w dowolnym miejscu powierzchni gry (patrz [8.1 Stół i jego części](#)), może również korygować jej położenie do momentu rozpoczęcia zagrania (patrz [8.2 Uderzenie / Strzał / Zagranie](#)). Do takiego positionowania białej bili może być używana jakakolwiek część ręki lub kija, również kapka, jednak jej kontakt z białą bilą nie może nastąpić w ruchu wypychającym kij w przód, taki kontakt traktowany jest jako właściwe zagranie. Jeśli biała bila zostanie dotknięta przy wykonywaniu takiego ruchu kijem - jest to faul. Wg przepisów niektórych odmian w sytuacji „białej z ręki” oraz zazwyczaj przy wykonywaniu uderzeń rozbijających wymagane jest ustawienie bili białej w polu bazy, zastosowanie mają wtedy przepisy [6.10 Nieprawidłowe positionowanie bili białej](#) i [6.11 Nieprawidłowe zagranie z pola bazy](#). Jeśli w tej sytuacji („biała z ręki” z pola bazy) wszystkie bile kolorowe znajdują się również w polu bazy, zagrywający ma prawo zażądać przestawienia bili kolorowej znajdującej się najbliżej linii bazy na punkt główny stołu; a jeśli dwie lub więcej z nich bil znajduje się w równej odległości od linii bazy, zagrywającemu przysługuje prawo wyboru którejkolwiek z tych bil. Bila, której środek znajduje się dokładnie na linii bazy, może być w sytuacji „biała z ręki” z pola bazy” zagrywana bezpośrednio.

1.6 Zagrania „deklarowane” (nominowane)

W odmianach, w których przepisy wymagają deklarowania zagrań, należy przed każdym zagranie, jeśli nie jest ono oczywiste, nominować bilę i lużę. Tylko jedna bila i jedna luza mogą być nominowane dla jednego zagrania. Nieistotne są szczegóły zagrania, np. ilość band lub udział innych bil. Aby zagranie mogło zostać zaliczone jako prawidłowe, Sędzia musi mieć absolutną pewność co do intencji zagrywającego; w przypadku jakiegokolwiek niejasności co do zagrania (czy o bandę ?, czy kombinacja ?) obowiązkiem zagrywającego jest wyraźnie poinformować o swych zamiarach. Sędzia (lub przeciwnik - wyłącznie przy niejasnych sytuacjach) ma prawo zażądać od zagrywającego wyraźnej deklaracji przed wykonaniem zagrania.

W odmianach „deklarowanych” zagrywający ma prawo wykonać zagranie „bezpieczne” (patrz również [8.17 Zagranie „bezpieczne”](#)) bez deklarowania bili i luzy; po takim zagranie prawo (obowiązek) gry przechodzi na przeciwnika.

Ewentualne repozycjonowanie wbitych w trakcie takiego zagrania bil precyzują przepisy szczegółowe dla poszczególnych odmian.

1.7 Bile „samoczynnie” się poruszające

Może się zdarzyć, iż bila, która już się zatrzymała, ponownie się poruszy (np. ze względu na nierówności na stole lub suknie). Jest to traktowane jako norma, położenie takiej bili nie będzie korygowane. Jednakże, jeśli fakt ten spowoduje wtoczenie się bili do luzy, zostanie ona przywrócona do punktu możliwie najbliższemu pierwotnemu jej położeniu. Jeśli sytuacja ta zdarzy się tuż przed lub w trakcie zagrania i wpłynie to na rezultat zagrania, Sędzia przywróci pozycje bil (bili) sprzed zagrania i zagranie będzie powtórzone. Zagrywający nie otrzymuje kary za wykonanie zagrania w opisanych powyżej sytuacjach, patrz [8.3 Bile wbite](#).

1.8 Przywracanie pozycji bil

W przypadku wystąpienia konieczności przywrócenia pozycji bil lub ich oczyszczenia, Sędzia ustawia odpowiednie bile w miejscach pierwotnie przez nie zajmowanych, najlepiej jak pozwalają mu na to umiejętności, zgodnie z posiadanymi informacjami. Zawodnicy muszą zaakceptować pozycje ustawionych przez Sędziego bil.

1.9 Ingerencja z zewnątrz

Jeśli nieprzewidziane czynniki zewnętrzne wpłyną w jakikolwiek sposób na wykonanie uderzenia i jego rezultat, Sędzia przywróci pozycje bil (bili) sprzed zagrania i zagranie będzie powtórzone. Jeśli czynniki te nie wpłyną na rezultat danego zagrania, a tylko na sytuację na stole, Sędzia przywróci pierwotne pozycje bil i gra będzie kontynuowana. Jeśli przywrócenie pierwotnych pozycji bil jest zbyt skomplikowane lub niemożliwe, partia uznana będzie za nierozstrzygniętą.

1.10 Ocena decyzji i protesty dotyczące orzeczeń sędziowskich

Jeśli zawodnik uważa, że wystąpiła pomyłka sędziowska dotycząca oceny danego zagrania, może on jednorazowo zwrócić się do Sędziego o powtórny ocenę zagrania; jednakże, w orzekaniu poprawności wykonania zagrań decyzja Sędziego jest ostateczna i wiążąca. Jeśli zawodnik uważa, że wystąpiła pomyłka sędziowska dotycząca prawidłowości zastosowania przepisów, może on wystąpić o wydanie orzeczenia do wyznaczonej instancji odwoławczej. Sędzia zawiesza wtedy rozgrywanie meczu na czas potrzebny do rozpatrzenia odwołania, (patrz również punkt (d). [6.16 Niesportowe zachowanie](#)). Wystąpienie faulu musi być ogłoszone bezzwłocznie (patrz [6. Faule](#)).

1.11 Poddanie meczu

Jeśli zawodnik poddaje mecz, natychmiast mecz ten przegrywa. Przykładowo, jeśli przeciwnik jest przy stole w trakcie decydującej o zwycięstwie partii, rozkręcanie kija używanego do gry jest traktowane jako poddanie meczu.

1.12 Partia nierozstrzygnięta

Jeśli Sędzia zaobserwuje sytuację, w której żaden z zawodników nie dąży bezpośrednio do wygrania partii, powinien podjąć i ogłosić decyzję o limicie trzech kolejnych podejść dla każdego z nich. Po ich wykonaniu, jeśli Sędzia nadal uważa, że podejmowane wysiłki nie prowadzą do rozwiązania sytuacji - ogłasza partię jako nierozstrzygniętą i zarządza jej powtórzenie. Jeśli zawodnicy podejmą zgodną decyzję, nie muszą rozgrywać dodatkowych trzech zagrań, partię powtarza się niezwłocznie. Procedura wyznaczenia zawodnika rozbijającego jest określona w przepisach szczegółowych dla poszczególnych odmian.